

## KIVOn lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä HE 72/2023 vp biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta

KIVO edustaa kuntien jätelaitoksia, jotka vastaavat jätelaissa kuntien vastuulle säädetyn jätehuollon järjestämisestä. Jäsenlaitoksemme toteuttavat asukkaiden jätehuollon kustannustehokkaasti ja vastuullisesti yhteistyössä yksityisten yritysten ja tuottajayhteisöjen kanssa. Edistämme kiertotaloutta turvallisesti ja terveellisesti.

KIVO jätti ehdotuksesta lausunnon sen lausuntoaikana. Lausunnossamme totesimme, että kaatopaikkakaasun hyödyntäminen on tärkeää erottaa kestävyyslaissa kestävyyskriteeristön ja verotuksen ulkopuolelle, etenkin koska vero ohjaisi kaatopaikkakaasun soihdutettavaksi hyödyntämisen sijasta. Vaikuttaakin siltä, että lausuntokierroksen jälkeen ehdotuksen 5 § pykälään onkin tehty kaatopaikkakaasun osalta tärkeitä lisäyksiä (momentit 2 ja 3). KIVO kannattaa näitä muutoksia, ja pitää niitä välttämättöminä seuraavista syistä:

Valtioneuvoston asetuksen kaatopaikoista (331/2013) mukaan kaatopaikkakaasulla tarkoitetaan kaatopaikalle sijoitetusta jätteestä syntyvää kaasua. Kaasua syntyy etenkin kaatopaikalle sijoitetusta orgaanisesta jätteestä. Orgaaniselle ainekselle on asetettu kaatopaikkauskielto vuonna 2016, joten syntyvät kaasut ovat seurausta historiallisesta toiminnasta, eivät nykypäivän valinnoista.

Tämä ennen vuotta 2016 kaatopaikkojen jätepenkkoihin sijoitetun orgaanisen ja biohajoavan jätteen anaerobisessa ja aerobisessa hajoamisessa syntyvä kaatopaikkakaasu sisältää lähinnä metaania (CH<sub>4</sub>) ja hiilidioksidia (CO<sub>2</sub>), minkä vuoksi **kaatopaikka-asetuksen 8 § mukaan kaatopaikkakaasu on kerättävä yhteen ja mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä, tai vähintäänkin käsiteltävä soihduttamalla ilmaston kannalta vähemmän haitalliseen muotoon**; toisin sanoen metaanista hiilidioksidiksi ja vedeksi (metaani on hiilidioksidia vahvempi kasvihuonekaasu). Kaatopaikoilla tulee syntymään ko. kaasuja vielä vuosikymmeniä, eikä näiden kaasujen syntymistä voida vähentää millään tavoin. Ne voidaan vain kerätä kaatopaikka-asetuksen velvoittamalla tavalla.

Kaatopaikkakaasujen kerääminen ja käsittely on siten jätehuoltotoimijoille pakollista toimintaa, jota tehdään ilmastonsuojelullisista lähtökohdista. Kaatopaikkakaasuihin liittyvä metaanikaasun "tuottaminen" (kaatopaikkakaasua syntyy väistämättä orgaanisen jätteen hajotessa jätetäytössä) on siten lähtökohdiltaan hyvin erilaista kuin biokaasulaitoksissa ja energiasektorilla yleensä. Näin ollen sääntelyn ja verotuksen pitäisi tukea kaatopaikkakaasujen energiatehokasta hyödyntämistä teknistaloudellisesti ja ympäristönsuojelullisesti parhaalla tavalla.

Kaatopaikkakaasunkeräyksen yhteydessä ei voida vaikuttaa syntyvän kaasun raaka-aineisiin tai kaasun syntymisen olosuhteisiin kaatopaikan jätetäytössä, eikä siten myöskään kaasun määrään puhtauteen tai epäpuhtauksiin. Näin ollen kestävyysjärjestelmän lähtökohtaiset periaatteet eivät oikeastaan sovellu kaatopaikkakaasujen keräämis- ja käsittelyvelvoitteeseen lainkaan. Toki kestävyysjärjestelmään sitoutuminen voisi olla järkevää, jos tilanne olisi se, että kaatopaikkakaasua jalostetaan korkean lisäarvon polttoaineeksi tai raaka-aineeksi selkeästi erillisessä tuotantoprosessissa, esimerkiksi liikennepolttoaineeksi, ja kestävyystarkastelussa kaatopaikkakaasua tarkasteltaisiin prosessin yhtenä raaka-aineena.

Kaatopaikkakaasu on lisäksi laadultaan biokaasulaitosten kaasua huomattavasti huonolaatuisempaa mm. alhaisemman metaanipitoisuuden ja korkeamman rikkivetypitoisuuden vuoksi. Siten se usein edellyttää kaasun laadun parantamista ennen sen hyödyntämistä, mikä lisää kaasun hyödyntämisen kustannuksia. Jos kaasua kuitenkin johdetaan esimerkiksi pelkästään alueelliseen energiajärjestelmään, kestävyysjärjestelmään liittyminen vaikuttaa kovin kankealta ja raskaalta menettelyltä, ja velvoite sopisi paremmin energiajärjestelmää ylläpitävälle jakelijalle.

Kestävyysjärjestelmän mukaisen luokituksen saaminen kaatopaikkakaasulle on käytännössä osoittautunut vaikeaksi, ja verottajan kohtelu sen hyödyntämisessä on ollut arvaamatonta. Käytännössä, mikäli kaatopaikkakaasun hyödyntämistä verotetaan, siitä tulee taloudellisesti kannattamatonta, jolloin hyödyntäminen jätetään tekemättä ja kerätyt kaasut ohjataan soihdutukseen. Tällöin sen verottaminen aiheuttaisi ympäristöllisiä haittoja hiilidioksidipäästöjen muodossa, mutta samalla veron fiskaalinen arvo jäisi olemattomaksi, koska verotuksen kohteena olevaa toimintaa ei enää tehtäisi.

Näiden seikkojen vuoksi KIVO pitää 5 § pykälään tehtyjä lisäyksiä välttämättöminä.

Lisätietoja lausunnosta antaa tarvittaessa:

Matias Penttilä

Lakimies

Suomen Kiertovoima ry – KIVO

puhelin 0405353088

matias.penttila@kivo.fi, [www.kivo.fi](http://www.kivo.fi)